

Független Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszlón, I., Foghty-utca
5. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, közgazdasági és fűrdőügyi hetilap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
halmaji BOR JÁNOS.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzártá
pénteken délelőtt 11 órakor.

Hirdetések olcsó díjszabás mellett felvételnek: Kovács Kálmán „Bocskay”-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, I., Horthy Miklós-út 2. sz.

Bárdossy miniszterelnök programja.

Uj miniszterelnökünk Bárdossy László csütörtök délelőtt tartotta meg programbeszédét a képviselőházban, majd a felsőházban. Mindkét helyen osztatlan érdeklődés, odaadó figyelem és igen lelkes hangulat fogadta. De rá is szolgált, mert a sima modoru, de kemény vágásu magyar diplomata olyan őszinte, minden cifraság, szóvirág nélküli kormány-programot adott, amely egyenességével, nyíltságával, erőteljes alapokra fektetett férfias megállapításaival egyszerre megnyerte az irányító politikai tényezők rokonszenvét. Beszéde elején ünnepélyesen bejelentette, hogy hála nagyszerű honvédségünknek és a kipróbált katonai vezetőknek, Szabadka, Zombor, Zenta, Ujvidék, Titel ismét a miénk. Lelkes éljenzés és taps követte szavait. Örömmel, szeretettel köszöntötte a hozzánk visszatérő véreinket, különösen a hozzánk mindig hű németeket, bunyevácokat és sokákokat. Jelentette, hogy a kormány mindent megtett a most folyó területrendezéseknél, hogy történelmi jogaink és érdekeink illetékes helyeken megfelelően figyelembe véssenek. Kormányzása főbb irányát Gömbös Gyula célkitűzései szabják meg, a részletekben szorosan ragaszkodik a gróf Teleki Pál legutóbbi költségvetési beszédében foglaltakhoz. Két legfőbb vezető szemponthoz igazodik. Az egyik az, hogy a nemzet lelki és szellemi egységét fenntartsuk s ezt az egységet megbontani nem engedjük; a másik az, hogy az ország erkölcsi és anyagi erejét gondosan megóvjuk és erőforrásainkkal takarékoskodjunk. Ne felejtjük, hogy ma Európában háboru van, amelynek hatása és feszültsége hazánkat se kerüli el. Tisztában kell lennünk tehát azzal, hogy belső problémáink megoldását, átalakulását ez a körülmény ha nem is akadályozza, de mindenesetre lassítja. Az átalakulásnál a majdan felmerülő nehézségeket erőink csorbitása nélkül legyőz-

zük. Egy tisztultabb politikai légkörtől várja a magasabb nemzeti egység és szolidaritás, valamint a szociális igazságosság minél teljesebb érvényesülését.

Beszéde további folyamán rátért az alkotmányreformra, majd legnagyobb problémánkra, a földkérdés megoldására, a magyar földbirtok arányos megosztásának feladataira s a zsidókérdésnek új egységes, tömör törvény alapján leendő újabb rendezésére. Egyszerű világos rendelkezésű, az egész kérdést felölelő, az ország érdekeihez igazodó zsidótörvényre van szükség. Legközelebbi teendőink közé kívánja emelni a törvényhozók és közalkalmazottak összeférhetetlenségéről szóló kérdés gyökeres rendezését, a honvédhaderő szélesebbkörű halaszthatatlan továbbfejlesztését, a közigazgatás átszervezését, a vízügy országos rendezését, állami kezelésbe vételét. A szociális előhaladás terén nagyjelentőségű intézkedések megtétele van előkészítve a mezőgazdasági lakosság életszínvonalának emelésére, munkás-házak létesítésére, az öregeségi és rokkantsági hálózat továbbmenő kiterjesztésére. Ezekkel azt akarja a kormány elérni, hogy a gazdasági élet minden területén meglegyen az összhang és tervszerűség a különböző gazdasági erők között. E célok elérésére minden eszközzel fokozni kell a termelést, munkáskamarákat, állami munkaközvetítést kell szervezni. A főcél: erős, szilárd magyar állam kiépítése, mert ez nemcsak a nemzet, hanem egész Európa érdeke. Egyebekben külpolitikánk szilárd alapja hűség és további együttműködés a tengelyhatalmakkal.

Bárdossy miniszterelnök programját úgy a képviselőház, mint a felsőház osztatlan rokonszenvel, gyakran meg-megújuló lelkes tetszésnyilvánításokkal és tapsokkal kísérte, ami azt jelenti, hogy a halhatatlan emlékezetű Gömbös Gyula,

Darányi Kálmán, gróf Teleki Pál kormányelnöki széke előrelátó, a kül- és belpolitikai viszonyokat gyökeresen ismerő, higgadt, komoly megfontoltságú, gondos kezekbe került. Ami országos viszonylatban örvendetes megnyugvást kelt.

Uj feladataink.

A Délvidék visszafoglalásának kérdései, a rombolások helyreállítása és általában a magyar uralom itteni új feladatai foglalkoztatják most elsősorban a kormányzatot és a közvéleményt. A diadalmas magyar honvéd mellett — 22 év után — ismét megjelentek a Délvidéken a tekintélyt tartó kakastollas csendőrök, jól képzett rendőrök és velük együtt biztosítják az élet- és vagyonbiztonságot. Megjelentek a vasutasok és a postások is és a terület egy részén felvették a forgalmat. A szerb csetnikek tűzfészeket javarészt már kiegészíttek. A csetnikek gattai nemcsak a magyarság sorai- ban, hanem világszerte súlyos visszahatást keltettek. Az orvtámadók, akik magyar kokárdát kitűzésével terelték el magukról a gyanút, házakból és falusi viskókkal, szalmakazalakkal, sőt trágyadombokkal álcázott bunkerekből ép úgy tüzeltek, mint ahogy álnok módon az ünneplők soraiból következtek el merényleteket. Megtörtént, hogy magyar kokárdás öregaszony virágcsokorral közeledett egy magyar zászlóhoz és miközben a magyarokat éltetve átölelte, a csokorban rejtgetett pisztolyával agyonlőtte a magyar tisztet. A csetnikek nagyobb csoportjai a bácskai tanyákra húzódtak vissza. A magyar honvédség emberiségét bizonyítja, hogy ezeket a tanyákat repülőgépről nem bombázták, hanem rőpcédulákat szór- tak le, amelyben felvilágosítják a csetnikeket és büntetlenséget biztosítanak számukra, ha április 26-áig jelentkeznek és átadják fegyvereiket.

Most már remélhető, hogy nem sokára megszűnnek a kilengések és a visszafoglalt területen helyreáll a nyugalom, visszatért testvéreink bekapcsolódnak az új magyar életbe és ott is teljesíthetik új feladataikat. Ezannál inkább remélhető, mert a diadalmasan előrenyomuló német és olasz csapatok a szerb fegyverletétel után rövidesen megverték a görög és angol csapatokat s mire e sorok napvilágot látnak, talán már be is fejezik a görögországi hadműveleteket s helyreállítják a Balkánon az angolok mesterkedései által

megzavart békét, — természetesen a balkáni térkép alapos megváltoztatásával. A délvidéki háboru befejeztével az országos légvédelmi riadókézültséget a hét közepén feloldották és az elsötétítést megszüntették. Az átmeneti utazási korlátozások is megszűnnek. A békésebb állapotok helyreálltával figyelmünk ismét a belső kérdések felé fordulhat. Ezek közt az egyik legfontosabb az ideai termés kérdése. Örvendetesek azok a megállapítások, amelyeket repülőink tettek a visszafoglalt délvidéki területeken. A legközelebbi bácskai földeken, amelyek a legnagyobb gabonatermést hozzák, az árvíz pusztítása nem tapasztalható. Végig a Duna-Tisza közén szépen zöldel és jó termést ígér a gabona. Az ország többi részén a fagyok és a sok eső kárt okoztak és hátráltatták a gabona fejlődését. A megkésített tavaszi munkálatok befejezéséhez katonai erőt is igénybe lehet venni. Egyes vidékeken a fagyok a gyümölcsösökben is kárt okoztak, viszont más vidékekről azt halljuk, hogy jó termés ígérkezik. Soha nem volt fontosabb, mint most, hogy termésünk jó legyen, hiszen az elmúlt két évi rossz termés miatt kell most erősen korlátozni a fogyasztást. Emiatt és nem a németeknek való szállítások miatt, mint az ellenséges propaganda el akarja hitetni. A Németországnak teljesített szállítások a korábbi évekhez viszonyítva minimálisak voltak és egyes termelvényekben, készítményekben meg is szűntek. Németország, amelynek annyit köszönhetünk, belátással volt irántunk. A rossz termés idézte elő az erős korlátozásokat és drágulásokat.

Az utóbbi napokban a helyzet kényszere folytán a kormány hozzájárult a zsir, a hus, a gyógyszer és a szénárak emeléséhez. Ugyanakkor elrendelte, hogy a munkabéreket május elsejétől 8 százalékkal emelni kell. Hasonló rendelkezés követi ezt a tisztviselőkre is. A rossz termésen kívül is velezője a háborus állapotnak a drágulás, amellyel erős harcot kell vívni a kormányzatnak. A fizetések emelése nincs arányban a drágulással, ezt tudja a kormány is, amely biztosítani kívánja azt, hogy a kis háztartások egyensulya ne boruljon fel. Ehhez az egyensulyhoz azonban szükséges áldozattal, lemondással is hozzájárulunk. Megtesszük ezt annak reményében, hogy nincs messze az az idő, amikor a háborus állapotok megszűnnek és az új Európában megteremtendő jólét bennünket is sok mindenért kárpótol.

Hirdessen a „Független Hajduság”-ban.

Matrac, paplan, szőnyeg, függöny Erdélyi Szőnyegházban

nagy választékban legolcsóbban DEBRECEN, Piac-utca 34.

Telefon: 22-45.

Anglia hadi és politikai csatavesztése.

A háborus színjáték balkáni felvonása befejeződött. Az önérzet-től duzzadt szerb tábornokok és főtisztek kara a fogság semmittevésében rá ér elmélkedni arról: mi is történt tulajdonképpen Jugoszláviával? Az észszerű politika vezetőit erőszakkal félreállították, a mult háboruk sikereitől megittasult katonák, akik valóságnak fogadták el az angol és amerikai ígéretmeséket. Nagyhangú kijelentéseket repítettek világgá, Németország pedig hallgatott, majd cselekedett. A szerb nemzetiségi állam, melyet egykor Jugoszláviának neveztek, elpattant szappanbuborékként tűnt el részben belső felbomlása és főleg a német seregek által reája mért iszonyatos ütések alatt. A félelmetes harcosok fegyvereiket hajigálták el, amint a német repülő alacsony támadással gépfegyverekkel utakat vágtak soraikban. Megpróbálkoztak még ősi szokásuk szerint komitácsi-harcot folytatni, de a büntetés láttára csakhamar ettől is elment a kedvük és belenyugodtak a megváltoztathatatlan és tudomásul vették, hogy sorsukról ezután már mások döntenek.

A győztes német seregek ereje Jugoszlávia szétomlása után délnek fordult, ahol a havas hegyek hágóit a görög csapatok és a segítségükre Ausztráliából érkezett brit erők védték. Napokig tartott a harc a hágók birtoklásáért, de a győzelembe vetett hittel megindult német erők előtt nem volt megállás és nem volt védekezési lehetőség. A görögök és britek serege visszavonult és a visszavonulás rövidesen fejvesztett meneküléssé változott. A vert hadak elszórák a töméntelen mennyiségű felszerelést és hadianyagot, futottak visszafelé most már életükért. Utánuk a német gépesített rohamegységek, melyek nem hagytak számukra pihenőt, oldalukban pedig az olasz csapatok. A vert részek felhagytak az itt-ott megkísérelt ellenállással és 200 ezren letették a fegyvert. Görögország kikötőiben pedig befutva készen állanak a gözösök, hogy a menekült csapatokat Afrikába vigyék. A megjósolt „dunkircheni” visszavonulás teljesen a jóslatnak megfelelően történt. A német zuhanó-bombázók a rejtett öblökben is felkeresték a készen álló gözösöket és tucatjával semmisítették meg a „tervszerű visszavonulás” célját szolgáló egységeket. Ennél fogva a szárazföldön maradt görög és angol hadaknak nem marad más hátra, mint harcolni az utolsó emberig, vagy pedig a feltétel nélküli megadás lehetőségét választani. Az angol haderő ezzel elvesztette az utolsó fix pontot is Európában és ezzel a közeljövő angolok elleni hadműveletei valószínűleg Afrikába tevődnek át. A balkáni harc vonalon elszenvedett vereség súlyát tetézi az a csapás, amely az angol haderőt Észak-Afrikában érte. Rövid hetek alatt Anglia elvesztette minden területnyeresé-

gét és jelenleg a német-olasz erők Egyiptom határán sorakoznak fel s nem kétséges, hogy a Balkánon felszabadult német-olasz csapatok jelenlétét rövidesen — még az esős időszak beállta előtt — Észak-Afrikában is érezni fogja az ellenség.

A harctereken kívül súlyos csapás érte az angol külpolitikát is. Mint ismeretes, Anglia erőnek erejével Törökországot is csatasorba akarta állítani a Tengely ellen. Hónapokig folytak a tárgyalások, de eredmény nem mutatkozott olyan értelemben, amint azt a brit külpolitika urai elképzelték. Törökország levonta a látottakból a következtetést, megújította semlegességi szerződését Szovjet-Oroszországgal és a folyó háborúval kapcsolatban a szigorú semlegesség álláspontjára helyezkedett, melyen csak az esetben hajlandó változtatni, ha bármely részről integritását sérelem éri.

A török kudarcnál még érzékenyebb csapás Anglia számára a szovjet-orosz-japán barátsági szerződés legutóbbi, Moszkvában történt aláírása. Angol részről szereték Szovjet-Oroszországot úgy feltüntetni, mint amely hatalom állásfoglalása kétséges a háromhatalmi egyezmény államaival szemben. Különösen Japán felé akarták Szovjet-Oroszországot villámhárítónak felhasználni és most ennek az elgondolásnak egyszerűen véget vetett a megkötött szerződés, a Pravda című orosz lap pedig megírta, hogy „Szovjet-Oroszország senki számára sem kaparja ki a gesztenyét”.

Japán tehát ezután minden erejét a távolkeleti térség ujja rendezésének szentelheti és ebben a munkájában nem riasztja vissza az Egyesült Államok felől érkező fenyegetés sem.

Mezőgazdasági kamarai értekezlet.

Bánffy Dániel báró földmivelésiügyi miniszter hétfőn délben értekezletet tartott az összes mezőgazdasági kamarák elnökeivel és igazgatóival, valamint az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület vezetőivel a földmivelésiügyi minisztériumban. Az értekezleten, amelyen végig Bánffy Dániel báró elnököt, a minisztérium részéről résztvettek: Bárczay János államtitkár, Bárányos Károly államtitkár, Lenck Jenő miniszteri osztályfőnök, Röck Béla miniszteri osztályfőnök, Fabiny István, Fabiny Tibor, Hazay Árpád miniszteri tanácsosok és Mészár Oszkár miniszteri titkár, a mezőgazdasági érdekképviseleti ügyosztály vezetője.

A földmivelésiügyi miniszter megnyitó beszédében a következőket mondta:

— Nagy súlyt helyezek a földmivelésiügyi igazgatás és a mezőgazdasági érdekképviseletek együttműködésére és összhangjára. Ezt a célt kívántam szolgálni azzal is, hogy ezt a kamarai értekezletet összehívtam. Ezeket az értekezleteket rendszeresen kívánom, hogy az érdekképviseleteken ke-

resztül személyesen is állandóan tájékozódjam a gazdák és a mezőgazdasági munkásság helyzetéről, törekvéseiről és óhajairól. Tervem ezenfelül minden kamara székhelyére is ellátogatni, hogy személyes tapasztalatokat gyűjtssek a mezőgazdasági kamarák munkásságáról és a mezőgazdasági társadalommal a közvetlen érintkezést felvegyem. Számítok a mezőgazdasági kamarák megértésére és meg vagyok győződve, hogy egyetértő munkánkban a magyar mezőgazdaságra szebb és jobb jövő fakad.

A felszólalások során a kamarák vezetői az érdekképviseleti reform ügyéről, a kamarák meghallgatásáról a gazdasági vonatkozású törvények és rendeletek előkészítésénél, a kamarák költségvetéseinek elbírálásáról és területük megállapításáról az országgyűléssel kapcsolatban, a mezőgazdasági árpolitikáról, a földhitelről, a lóárakról és a lóértékesítésről, munkáskérdésekről, egyes kárpátaljai mezőgazdasági problémákról beszéltek és tettek előterjesztéseket.

Bánffy Dániel báró a felszólalásokra részletes választ adott. A mostani időt még nem tartja alkalmasnak a mezőgazdasági érdekképviseletek átszervezésére, de fontosnak tartja a földmivelésiügyi igazgatás és az érdekképviseletek szerveinek fokozottabb együttműködését, mert a kamaráknak az alsófoku, sőt bizonyos mértékben a középfoku földmivelésiügyi igazgatásba való bekapcsolása szoros összefüggésben van az érdekképviseletek reformjával. Kívánatosnak tartja, hogy addig is, amíg a reform megvalósítható lesz, a termelésfejlesztő és egyéb akciókat lehetőleg az érdekképviseletek közbenjöttével, egységesen bonyolítsák le. Bejelentette, hogy a tengeri-termelés előmozdítására a kisebb gazdaságok részére nagyarányú göré-akciót tervez, amelyet a kamarákkal óhajt lebonyolítani. A gazdák előreláthatólag a görék felállításának költségeinek egyharmadát kapják majd segélyképen.

A miniszter kijelentette, hogy támogatja a kamaráknak a gazdasági vonatkozású törvények és rendeletek előkészítésénél meghallgatásuk iránt előterjesztett és egyébként természetes kívánságukat. A kamarák költségvetésének elbírálásánál a szempont vezet, hogy a kamarák minél kevesebb ügyviteli költséggel, minél jobban tudjanak megfelelni törvényes feladataiknak. Az elbírálás meggyorsítása végett csak multhatatlanul szükséges esetekben kéri ki a pénzügyminiszter véleményét. A visszatért keleti területen és Erdélyben a törvényes mezőgazdasági érdekképviselet megalakításának előfeltétele volt a román mezőgazdasági kamarák felszámolása. Ezt a munkát az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületre bízták, amely a román kamarák működését közvetlenül figyelemmel kísérte és célszerűnek látszott az is, hogy erre az időre az EMGE lássa el a törvényes mezőgazdasági érdekképviseleti feladatokat is. A visszatért déli részeken, amint ennek

lehetősége megnyílik, a kamarai kérdést tárgyalás alá veszi.

Bánffy Dániel báró azután maga is rámutatott a mezőgazdasági árák helyes megállapításának fontosságára. E téren mindent el kell követnünk, hogy biztosítsuk a termelés harmóniáját és a gazdák részére a megfelelő jövedelmezőséget. A jelenlegi viszonyok között nagy jelentősége van a pontos kalkulációnak, ezért a Költségvizsgáló Intézet munkájára kíván kódnia a miniszter. A földhitel kérdése tökéletesen megoldva még nincs, de remény van rá, hogy az ingó és az állat-jelzőlog megteremtésével sikerül ezt a problémát is a termelés érdekeinek megfelelően rendezni. A munkássági kérdésekkel kapcsolatban kijelentette a miniszter, hogy a mezőgazdasági munkáságnak ruhával és lábbelivel való ellátása ügyében tárgyalások vannak folyamatban és számítani lehet arra, hogy ez a kérdés megfelelő megoldáshoz jut.

Bánffy Dániel báró válaszait a mezőgazdasági érdekeltségű képviselői nagy tetszéssel vették tudomásul.

Bocskay Mozdó

heti műsora:

Ápr. 27–28-án, vasárnap és hétfőn: Legjobb magyar művészek, legjobb, legjobb nagy filmje: **Európa nem válaszol.** Izgalmas, drámai és kacagtató, vidám. Főszerepben: Tasnády Fekete Mária, Petrovics Sztetiszláv, Kiss Ferenc, Greguss Zoltán, Mály Gerő, Vaszary Piri, Hajmássy, Rózsahegy, Mihályffy, Somlay stb. Magyar hirodó.

Ápr. 29-én, kedden: Időszertű témák, időszertű eszközök időszertű kaleidoszkópja: **Fegyverben a világ.** Kísérő műsor: **Miczky a toronyórán.** Színes rajzfilm.

Ápr. 30-án, szerdán: Jókai Mór örökbecsű regényének filmváltozata: **Az új földesur.** Főszerepben: Egy Mária, Gordon Zita, Lázár Mária, Jávör Pál, Csontos Gyula, Mály Gerő, Somlay, Rózsahegy, Uray. Fényes kísérő műsor. Ufa hirodó.

Május 1-én, csütörtökön: 2 sláger egy előadásban: **Amanda két élete.** Kacagtató, fáncoos, zenés, mókás vigjáték. Főszerepben: Ginger Rogers, Fred Astaire. Ezenkívül: **Mexikó hiénái.** Ken Maynard cowboy bravurfilmje. Híradó.

Május 3–4-én, szombaton és vasárnap: Anyák napjára. Az anyai szeretet éposza. **Édesanyám.** Főszerepben: Käthe Dorsch, Hörbiger Pál stb. Kísérő műsor: **Baj van Hawayban.** Kis vigjáték és Magyar hirodó.

— **A leggyőzött balkánországiok-beli és a magyar délvidéki határok végleges megállapítására a görög front felgöngyölése után kerül a sor. Ez ügy megoldása tekintetében Ribbentrop német és gróf Ciánó olasz külügyminiszter előzetes tárgyalást folytattak.**

FÜRDŐKÖZLEMÉNYEK.

Írta: VERESS BÉLA.

Gyermekek üdültetése Németországban.

A gyermekek a jövő reménysegei. Lelki és testi épségük, egészségük fenntartása és fokozása ma már elsőrendű nemzeti érdek.

Az új szociális rend felismerte azt, hogy a gyermekek nevelése nemcsak a szülőkre tartozik, hanem a nemzet összességére is, mert a testnek és léleknek minél tökéletesebb kifejlődése a faj fenntartásának és fennmaradásának fontos eszköze. Mivel pedig az egyének általában véve korlátolt és igen különböző lehetőségek állanak rendelkezésére a gyermekek nevelése szempontjából, az államra hárul a feladat, hogy a gyermekek testi és lelki nevelését egyöntetű módon és módszerekkel eszközölje.

Azt olvassuk a szaklapokból, hogy Németországban — a majdnem 2 éve tartó háború ellenére is — 2100 üdültetést létesült gyermekek számára, melyek hivatalosan arra, hogy iskola után, előírt módszerek alapján, a gyermekeknek, a jövő nemzedékének lelki és testi nevelését továbbfolytassák. Mintegy 10,000 tanító és tanítónő bonyolítja le az ország legszebb részein ezt a nagyarányú gyermeküdültetést.

Az üdültetés méreteire jellemző, hogy a gyermekek ellátására hatalmas áruházakat létesítettek s könyvtárakat alapítottak. A gyermekeknek mindenük megvan, ami nevelésükhöz szükséges. Boldog gyermeki örömeik között tanulják meg az engedelmességet, a bátorságot s az évről-évre megtartott üdültetési akciók eredményeképpen minden gyermek, mire felnő, egy-egy karakter, jellem lesz.

Mivel pedig ép lélek csak ép testben lakozik, az üdültetés egyik főcélja a gyermekek egészségének fenntartása, sőt fokozása. Napfény, levegő, víz, ezek azok a tényezők, amelyek a gyermekek részére fontosak. Játék és tornaszerek mellett a gyermekek állandóan a levegőn tartózkodnak, izmaikat fejlesztik, erősítik futással, uszással,

játék- és tornaeszközök használatával.

Mikor ezelőtt 12 évvel Olaszországban jártam, több városban és községben láttam hatalmas, magas kerítéssel bezárt területeket, ahol a gyermekek százei tartózkodtak majdnem meztelenül felügyelőik vezetése mellett. Tornáztak, játszottak. Mint a rézbőrű indiánok, úgy le voltak barnulva. Boldog, vidám gyermeki kacagás hallatszott mindenfelé.

Fürdőtelepünk az első az országban, amely felismerte annak a fontosságát, hogy a gyermekek, a jövő reménysegei számára egy olyan helyet kell biztosítani, ahol napfényben és levegőn szívesen tartózkodnak. Fürdőtelepünkön a gyermekmedencében való veszeltyetlen lubickolást játékszerek használatával kötöttük össze, hogy a gyermekek öröme teljes legyen. Az elmúlt idényben nap-nap után egyszerre már 80—90 gyermek (naponta 3—400) fürdött a medencében, vagy tartózkodott a gyermek-játszóterén. Felnőttek, szülők nagy serege gyönyörködött állandóan a játszó, hancurozó gyermekekben.

S egy évtizeddel ezelőtt indítottuk meg azt az akciót, amelynek célja az volt, hogy a helybeli iskolák fiatalisága, tanáraik és tanítóik vezetése alatt, tavasszal és ősszel — tehát még a tanév alatt — a fürdőtelep gyermekmedencéjében több alkalommal megfürdők. Ez akciónak nagy hatását évről-évre jobban és jobban érezzük. Nincs az egész Európában még egy fürdő, amelyikben egy lélekre eső fürdési szám oly nagy lenne, mint Hajduszoboszlón. A fogékony gyermeki lélek és lelkesedő eredményeket produkál: megszereti a fürdőt, állandóan vágyik utána s ezenkívül szüleit, hozzátartozóit is ráveszi annak használatára.

Érdemes és hálás feladat tehát a gyermekekkel foglalkozni s megérteni azt, hogy a gyermekek lelki és testi épségének fokozása nemzeti érdek.

— **Anyák napját** május második vasárnapján tartják meg a református egyház ifjúsági egyesületei, a Leánybibliákör, S. D. G. kollégiumok és a K. I. E. közös rendezésben. Az anyák napi ünnepélyt május 11-én, kedvező idő esetén délután 6 órakor a központi fiúiskola udvarán rendeznek meg, kedvezőtlen idő esetén pedig az iskola nagytermében. Részletesebb műsort lapunk legközelebbi számában hozunk.

— **Hitler** német vezért- és kancellárt a múlt vasárnap melegen ünnepelték a tengelyhatalmak, a nagy német nép és világhírű hadserege 52-ik születése napja alkalmából.

Riadó május 1-ére a Szilfákalja-ut 20. szám alatti 3 szobás lakás. Érdeklődőknek tájékoztatást nyújt Bukoveczky Bertalan V. tized, Bethlen-utca 20. szám.

Eladó házassudvar. A III. tized utca 25. szám alatti házassudvar, mely áll: 3 szoba, 2 konyha, 2 kamara, istálló, tengeri göré és egyéb gazdasági és melléképületekből és a mellé levő 400 négyszögöles pusztatelek, parcellázva is, eladók. Értekezni lehet: id. H. Fekete Mihály tulajdonossal, a helyszínen.

— **Az önálló, független Horvátország** szervezése erőteljes iramban megindult. Eddigél hat állam ismerte el Horvátország mai államjogi helyzetét. Ezek között Magyarország volt az első. Zágrábba rövidesen a magyar állam követet fog küldeni.

— **Hajduvármegye törvényhatósága** május 15-én tartja Debrecenben a vármegyei székházban Lossonczy István főispán elnökle élén tavaszi rendes közgyűlését. Ezt megelőző napon, május 14-én törvényhatósági kisgyűlés lesz.

— **Rendes városi közgyűlés** tart Hajduszoboszló megyei város képviselőtestülete dr. Márton Gábor polgármester elnökle alatt ápr. 27-én, vasárnap délelőtt egy negyed 11 órakor. Sok fontos tárgy kerül napirendre.

— **II. Péter volt jugoszláv király** Szimovics tábornok, volt miniszterelnökkel és több volt kormánytaggal állítólag Egyiptomba, onnan Jeruzsálembe menekült. A jelenleg 17 és fél éves gyermekkirályt és kíséretét angol repülőgépeken szállították el. Anglia keserű kegyelemkenyerét fogja ezentul enni. Minden árulónak ez a sorsa.

— **Iparossegédeknek adományozandó jutalmakra** a debreceni kereskedelmi és iparkamara a pályázatot kiírta. Részletek megtudhatók az egyes ipartestületeknél.

— **Juhászkepő** tanfolyamot állít fel a tiszántúli mezőgazdasági kamara az egri káptalan uradalmának folyáspusztai juhászatában. A tanfolyam május 5-től 10-ig, hat napon át tart. Részletek az előjáróságoknál tudhatók meg.

— **Angyalkönyvi hírek.** Házasság-kihirdetések: Császi Lajos és Tokaji Erzsébet, Csanak Tibor-József és Márton Gabriella. Születések: Kircsi Lajos fia László, Császi Juliánna leánya Margit, Bavalics András fia Mihály. Halálozások: Dihen József 21 napos, Cseke János 74 éves, Éless Margit 2 éves, Kálmán Sándor 17 éves, özv. Pichler Jánosné — Dunkel Mária — 89 éves.

— **Dr. Pávay Vajna Ferenc** m. kir. bányai főtanácsos, főgeológus mintegy tíz nap óta városunkban időzik. Dr. Pávay Vajnához Hajduszoboszló város közönségét a szeretet, rokonszenv és nagyabecstülés számos jóleső kötelekei fűzik még abból az időből, mikor a környéken végzett geológiai kutatásai után Hajduszoboszlón a gyógyító erővel bíró világhírű hőforrásokat 1925. évi október 26-án oly sikeresen felfedezte. Szálljon feléje tiszteletteljes üdvözlötünk!

— **A budapesti Nemzetközi Vásárra** — amely május 2-án nyílik meg — felutazó közönség részére 50 százalékos vasuti kedvezményre és minden egyéb kedvezményre jogosító vásárigazolvány már beszerezhető a vásár tb. képviselőjénél: **Kovács Kálmán könyvnyomdájában,** Hajduszoboszlón, I., Horthy Miklós-ut 2. szám alatt, ki a vásárra vonatkozólag készségesen ad bárkinek felvilágosítást. A kedvezményes utazás Budapestre felutazásra április 26-ának 0 órájától május 12-én déli 12 óráig, visszautazásra pedig május 2-án 16 órától május 16-án 24 óráig érvényes. Az igazolvány ára — mely háromszori vásárlatgatásra jogosít — 3 pengő.

Eladó egy jókarban levő, hentesüzletből származó **jégszekrény;** továbbá egy teljesen jó állapotban levő **fűszerüzletberendezés.** Megtekinthető: Rácz Károly tulajdonosnál, Dankó-utca 12. sz. a.

CHINOIN UJPEST
A FUTOR és PEKK eredeti gyári áron beszerezhető:
Szücs Gyula
fűszer-, csemege-, italárú-, liszt-, termény-, festék üzletében
HAJDUSZOBOSZLÓ
Vértanúk-tere 2. Telefon: 38.

— **A görög-angol fronton** az epirusi és macedóniai hadsereg lerakta a fegyvert a német-olasz haderő előtt. 16 hadosztály 200,000 főnyi hadserege adta meg magát. Rengeteg hadifelszerelés, élelmiszer került a győztes olasz-német hadsereg birtokába. A görög hadseregnek ez a része szákutcába került, nem tudott menekülni. A fegyverletétel feltételeit Szalonikiban megállapították. Az angolok itt is csufos vereséget szenvedtek. Menekülnének, de csapatszallító hajóikat a német és olasz hadirepülők nagyrészt elsüllyesztették, vagy használhatatlanná tették. A vaskapocs közé került görög és angol hadsereg súlyos helyzetében már csak legfeljebb pár napig tarthatja magát. A görög király Kréta szigetére menekült kormányával együtt. A görög nemzetnek az angol segítségbe vetett reménysege teljesen megrendült. Athén görög főváros esztével komolyan kell számolni.

— **Intézkedések a tavaszi mezőgazdasági munkálatok elvégzésére.** A mezőgazdasági munkálatok elvégzése érdekében a honvédelmi miniszter és a vezérkar főnöke lehetővé tették, hogy a honvédség e munkálatokhoz katonai segítséget nyújtson. Ennek alapján a földmívelésügyi miniszter rendeletileg szabályozta, hogy miképpen kell a katonai segítséget kérni. A gazdaságoknak kérelmükkel a községi előjárósághoz, illetőleg a polgármesterhez kell fordulniok és a segítséget az utóbbi igényli a legközelebbi katonai alakulat parancsnokságától. A parancsnokság — amennyiben módjában áll — emberi munkaerőt, lovakat és járműveket rendel ki. A községi előjáróság (polgármester) a katonai segítség igénylésénél természetesen figyelembe veszi, hogy arra — a mezőgazdasági munkálatok elvégzésének biztosítása érdekében tett egyéb intézkedések mellett — milyen mértékben van szükség. A mezőgazdasági munkálatokat ugyanis a kormány másként, különösen honvédelmi szolgáltatások igénybevétele révén, is biztosította. Ha kell, mezőgazdasági munkára ki lehet rendelni alkalmas munkakötelezett személyeket, továbbá igénybe lehet venni gazdasági gépeket vagy eszközöket, fogatos vagy gépi járműveket, személy- vagy teher szállításra alkalmas állatokat.

6436—1941.

Felhívás.

Felhívom a mezőgazdák, valamint a kert- és nagyobb udvarok tulajdonosait, hogy ingatlanukat — rendkívüli viszonyokra tekintettel gondosan műveljék és hasznosítsák, nehogy a legkisebb terület is parlagon maradjon. Amennyiben ezen a téren mulasztásról szerzek tudomást, a megfelelő intézkedések megtétele végett az illetékes hatóságnak fogok jelentést tenni.

Hajduszoboszló, 1941. április 15.
Dr. Márton Gábor
polgármester.

Hirdetmény.

Folyó hó 27-én vasárnap d. u. 5 órakor a központi elemi iskola nagyertermében Molnár Erzsébet és Benedek Ilona debreceni gazdasági tanárnők előadást tartanak. Az előadás címe: Baromfi betegségek. Leánynevelés.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

6507—1941.

Felhívás.

Felhívom a szőlőtulajdonosokat, hogy szőlőjükben bármikor bekövetkező, fagy, jégeső, felhőszakadás s egyéb súlyos elemikárt a m. kir. szőlészeti és borászati kerületi felügyelőséghez Szolnok, azonnal jelentsek.

Hajduszoboszló, 1941. április 15.
Dr. Márton Gábor
polgármester.

6606—1941.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjának 443—1941. sz. leirata értelmében felhívom a gazdaközönség figyelmét, hogy a rendkívüli időkre való tekintettel a vasúti szállításoknál fennálló nehézségek előreláthatólag fokozódni fognak s így a takarmány- és vetőmag-szükségletét igyekezzen oly módon beszerezni, hogy azt a beszerzési helyről saját igával tudja elszállítani. Az 50 kgr-on aluli vetőmagtételék további rendelkezésig autóbusszon szállíthatók.

Hajduszoboszló, 1941. április 17.
Dr. Márton Gábor
polgármester.

6684—1941.

Hirdetmény.

A rendkívüli viszonyokra tekintettel felhívom a város gazdaközönségét, minden eszközzel gondoskodjanak, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkálatok idejében elvégeztessenek s hogy lehetőleg a legkisebb terület se maradjon megművelés nélkül. Azokra a helyekre, amelyek a magas talajvíz miatt ezidőszent még nem művelhetők, a talajvíz levezetése után — amennyiben a terület másra nem alkalmas takarmányféléket (csalamádé, zabosbukkony, stb) — kell vetni.

Az olyan birtokos részére, aki megfelelő igavonó állattal, gazdasági felszereléssel nem rendelkezik, megfelelő térítésdíj ellenében hatósági uton fognak a szükséges igavonó állatok, gazdasági felszerelések igénybe vételét.

Erre a célra kirendelt ellenőrök ellenőrizni fogják a tavaszi mezőgazdasági munkálatok folytatását s akinél mulasztás állapíttatik meg, az ellen a megfelelő eljárás megindítása iránt intézkedni fogok.

Hajduszoboszló, 1941. április 17.
Dr. Márton Gábor
polgármester.

7407—1941.

Hirdetmény.

A m. kir. közellátási miniszter ur 14,400—1941. számú rendelete értelmében 80 kg.-on felüli hizósértést akar közfogyasztásra, akár magánfogyasztásra csak hatósági engedéllyel szabad forgalomba hozni és feldolgozni.

80 kg.-on felüli hizótsértést csak a husiparosok és a közellátási miniszter ur által jogosítvánnyal ellátott kereskedők vásárolhatnak. Hizósértést csak sertésvásárlási engedély ellenében lehet vásárolni. A husiparosok részére a sertésvásárlási engedélyt a városi közlelmzési hivatal szolgáltatja ki. A helybeli husiparosok csak Hajdúvármegye területén vásárolhatnak. A sertésvásárlási engedélyt a husiparos az eladó nevét feltüntetni köteles. A husiparos a vásárlásról négy példányban sertésvásárlási engedélyt állít ki, melynek 1 példányát az eladónál marad, 1 példányt átírás alkalmával a marhalevél kezelőnek, 1 példányt pedig a sertés levágása alkalmával a husvizsgálónak kell átadni, 1 példányt a vevőnél marad.

A helyi fogyasztás kielégítésére a husiparosok a hatnál kevesebb számú hizótsértéssel rendelkező tulajdonosoktól vásárolhatnak.

A vásárlási engedély kezeléséért a husiparosok drb.-ként 20 fillért tartoznak befizetni a városi közpénztárba. Kényszervágás esetén a tulajdonos a sertést a hatóság által kijelölt husiparosnak eladni köteles.

Soványtsértést továbbadásra csak a közellátási miniszter által jogosítvánnyal ellátott kereskedők vásárolhatnak.

Tenyésztésre, nevelésre és hizalásra ilyen sertéseket bárki vásárolhat, azonban azokat 2 hónapig tartani köteles.

Magánfogyasztásra csak saját hizalású sertést szabad levágni. Tehát magánfogyasztás céljára hizott sertést vásárolni nem lehet.

Azoknak a hizalóknak, akik egyszerre legalább, hat darab sertést hizalnak, magánfogyasztás céljára történő sertésvágásra a közellátási miniszter, azoknak a hizalóknak pedig, akik hatnál kevesebb sertést hizalnak magánfogyasztás céljára történő sertésvágásra a városi közlelmzési hivatal ad engedélyt. Ha a levágott sertésből nagyobb mennyiségű fehér áru termeltek ki, mint amekkora készletet a fogyasztó a 280—1941. M. E. számú rendelet szerint háztartásában tarthat, a többletet a Hangya Szövetkezethez be kell szolgáltatni.

100 kg. élősúlyt el nem érő zsirsértést, 80 kg. élősúlyt el nem érő hussértést, valamint malacot köz- és magánfogyasztás céljára levágni tilos, kivéve a kényszervágás esetét és ha a sertés gazdaságosan nem hizalható, mely esetben a városi állatorvostól állatorvosi bizonyítványt kell kérni.

A rendelet megszegése két hónapig terjedhető elzárással és 8,000 P pénzbüntetéssel büntethető kihágást képez.

Hajduszoboszló, 1941. apr. 24.
Dr. Márton Gábor
polgármester.

Eladó a III. tized Hunyady-utca 13. szám alatti házasudvar. Értekezni lehet: Forgó Ferenc tulajdonossal, a helyszínen.

Eladó az állatvásártérrel szemben, a Rákóczy-ut végén, a vasútállomás mellett 200 négyszögöles pusztateleik. Értekezni lehet: Kossuth-utca 72. szám alatt.

Kiadó két szoba, konyha május 1-re hosszabb időre Gát-u. 17. sz.

6905—1941.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 196,700—1941. IX. 2. sz. rendeletével megengedte, hogy a mezőgazdasági öregségi biztosítási könyvvel rendelkező munkavállalók az 1940. évi bélyeglapjaikat 1941. évi május hó 31. napjáig az illetékes községi előljáróságoknál pótlólag bemutathassák.

Felhívom azért mindazon mezőgazdasági munkavállalókat, akik öregségi biztosítási könyveiket az 1940. évi bélyeglapok leszedése céljából még nem mutatták be, hogy azokat 1941. évi május hó 15. napjáig városháza, emelet 10. sz. szobában feltétlenül mutassák be, annyival is inkább, mert ellenkező esetben a kihágási eljárást ellenük folyamatba teszem.

Egyben felhívom azon mezőgazdasági munkaadókat, akinek alkalmazásában mezőgazdasági cseléd van, hogy azok után az 1941. évi I. negyedik járó mezőgazdasági munkavállalói járulékot legkésőbb e hó 30. napjáig röjjiák le, mert a tavaszi ellenőrzésnél tapasztalt mulasztásokért első sorban a munkaadókat fogom felelőségre vonni.

Hajduszoboszló, 1941. április 19.
Dr. Márton Gábor
polgármester.

2709—1941.

Hirdetmény.

A Budapesti Közlöny 1941. évi 34. számában megjelent 166,000—1940. P. M. számú rendelet 12. §-ában foglaltak szerint azt az adózót, akinek háztartásában 2, vagy ennél több önálló keresettel nem bíró kiskorú gyermek él és jövedelemadót nem fizet, a gyermekek számának megfelelően adókedvezményben kell részesíteni.

Ismételten felhívom ezért a város adófizetőinek figyelmét arra, hogy akik a fenti feltételek szerinti kedvezményre jogosultak, annak elnyerése végett bejelentéseiket, amennyiben ezt még nem tették volna meg, legkésőbb f. évi április hó végéig, írásban a városi adóhivatalnál tegyék meg, annál is inkább, mert az ezután beérkezett bejelentések nem vehetők figyelembe. A bejelentésben a háztartásban élő gyermekek neve és születési éve pontosan feltüntetendő.

A bejelentéshez nyomtatvány a városi adóhivatalnál díjmentesen kapható.

Hajduszoboszló, 1941. április 22.
Dr. Márton Gábor
polgármester.

— Hogy áll a vízmentesítési akció? Bányfi Dániel báró földmívelésügyi miniszter pénteken reggel a következő tájékoztatót adta ki az országban folyó vízmentesítési munkákról: Április második hetében az esős napok száma az országban általában 1—4 között változott, de jelentettek 6 esős napot is. Ujabb 6000 kat. hold vizes területről érkeztek be jelentések. Az április 6-tól 12-ig bezárólag terjedő héten 63,900 kat. holdat vízmentesítettünk, ennek következtében a vízkárt szenvedő területek nagysága az újabb szaporodást is beleértve 459,800 kat. holdra csökkent. Az újabb vizes területekkel együtt összesen 893,300 kat. hold szenvedett vízkárosodást. Ezekben a területekben nem foglaltatnak a belvizek, vadvizek, talajvizek kimutatásai.

— Kötelezővé tették a mezőgazdasági kamarák számvitelének felülvizsgálását. A mezőgazdasági érdekképviseletről szóló törvény végrehajtási utasítása úgy rendelkezett, hogy a földmívelésügyi miniszter az Országos Mezőgazdasági Kamara és a kerületi mezőgazdasági kamarák ügyvitelét és számvitelét akkor vizsgálhatja felül, ha tudomására jut, hogy működésével a kamara az államérdeket veszélyezteti, vagyha a fennálló törvények, rendeletek és szabályzatok rendelkezéseit nem tartja meg. Ennek ellenére több mezőgazdasági kamara fordult a földmívelésügyi miniszterhez azzal a kéréssel, hogy ügyvitelét és számvitelét vizsgálta felül, mert a gazdaközönségben megnyugvást kelt az a tudat, hogy a kamara gazdálkodását a földmívelésügyi miniszter is figyelemmel kíséri. Nehogy a kért vizsgálat megtartásával kapcsolatban az a gyanu merüljön fel, hogy a vizsgálatot az előbb említett okok valamelyike miatt rendelték el, a földmívelésügyi miniszter a végrehajtási utasítás szóbanlévő rendelkezését most kiadott új rendeletével hatályon kívül helyezte és a mezőgazdasági kamarák ügyvitelének és számvitelének időnkinti megvizsgálását kötelezővé tette.

— Segítsünk magunkon! Ez a címe annak az ausztráliai fiatal lányokról szóló érdekes regénynek, melyet a Magyar Lányok, Tutsek Anna népszerűt ifjúsági lapja közöl folytatásokban Z. Tábori Piroska regényével együtt. Díjtalan mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

7386—1941.

Hirdetmény.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosának 102,800—1941. A. K. sz. rendelete értelmében a legalább 12 órát koplaltatott élősértésekért a hizaló gazdaságokban történő átvétel esetén élősúly kg.-ként kifizethető legmagasabb termelői árakat, a következőkben állapította meg: a) legalább 155 kg. súlyú (legfeljebb 2 éves) tenyésztésben nem fogott elsőrendű jőlhizott sertés 1-74 P, b) legalább 140 kg. súlyú fiatal (legfeljebb 18 hónapos) vagy legalább 148 kg. súlyú (legfeljebb 2 éves) tenyésztésben nem fogott elsőrendű jőlhizott sertés 1-70 P, c) legalább 110 kg. súlyú fiatal (jőlhizott sertés, elsőrendű sonkasüldő) 1-64 P, d) legalább 170 kg. súlyú hizott sertés korra való tekintet nélkül 1-62 P, e) legalább 100 kg. súlyú fiatal középminőségű szedett sertés 1-64 P, f) 170 kilogramnál kisebb súlyú vágósertés, korra való tekintet nélkül 1-54 P, g) a 170 kg. vagy ennél nehezebb fiatal (legfeljebb 2 éves tenyésztésben nem fogott elsőrendű jőlhizott sertés 1-78 P.

Vásártéren vagy a vevőhöz szállítva történő eladás esetén a szállítás költsége, — kg.-ként azonban legfeljebb 2 fillér a fenti árakhoz az átadás helyén mért súly után hozzászámítható.

A 35 kg.-nál nehezebb, de legfeljebb 75 kg. súlyú egészséges herélt vagy miskarolt orbánc ellen beoltott, szimultánozott befogásra alkalmas sovány sertés legmagasabb ára, helyi eladó gazdaságban 1-90 P.

A fentebb megállapított legmagasabb élősértés áraknál magasabb áron a mérlegelés nélkül ugynevezett szemtörtendő vételnél sem fizethető ki.

Hajduszoboszló, 1941. április 25.
Dr. Márton Gábor
polgármester.